

Universitätsbibliothek Wuppertal

Avctores Latinae Lingvae In Vnvm redacti corpvs

Godefroy, Denis

[Genevae], 1585

M. Verrii Flacci quæ extant

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-85](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-85)

M. VERRII FLACCI QUÆ EXTANT.

DE M. VERRIO FLACCO.

VERRIUS Flaccus libertinus docendi genere maxime inclarnit, namque ad exercenda discipulorum ingenia aequalis inter se committere solebat, proposita non solum materia, quam scriberent, sed & praemio, quod victor auferret, id erat liber aliquis antiquus, pulcher, aut rarior. Quare ab Augusto quoque nepotibus eius praeceptor electus transit in Palatium cum tota schola, verum ut neque amplius posthac discipulum reciperet. Docuitque in atrio Catilinae domus, quae pars Palatii tunc erat: & sestertia censena in annum accepit. Deceffit aetatis exacta sub Tiberio. Statuam habet Praeneste in inferiore fori parte contra hemicyclum, in quo fastos a se ordinatos, & marmoreo parieti incisos publicarat. Ex

Suetonio de Grammaticis.

Scribonius Aphrodisius Orbilius serenus, atque discipulus mox a Scribonia Libonis filia, quae prior Augusti uxor fuerat, redemptus, & manumissus docuit, quo Verrius, tempore, cuius aetate libros de Orthographia rescripsit non sine insectatione studiorum, morumque eius. Ex eodem.

Marcum quidem Antonium, ut in sanum increpat Augustus, quasi ea scribentem, quae mirentur potius homines, quam intelligant & c. Tuque dubitas, inquit, Cimberne, Annius, an Verrius Flaccus imitanda sint tibi: ita ut verbum, quae Crispus Sallustius excerpit ex originibus Catonis, ut arvis? an potius Asiaticorum oratorum inanibus sententiis verborum volubilitas in nostrum sermonem transferenda. Ex eod. in Aug. c. 86.

Ante obitum Augusti anno quarto Athenodorus Tarsensis Stoicus philosophus, & M. Verrius Flaccus grammaticus, insignes habentur. Ex Euseb. in Chron.

M. VERRII FLACCI RERVM

MEMORIA DIGNARVM.

L I B. I.

VERRIUS hoc libro refert, cur dicatur versus ille ex Hesiodo, Malum consilium consultori pessimum est. Statua Romae in comitio posita Horatii Coclitis fortissimi viri de caelo tacta est. Ob id fulgur piaculis luendum aruspices ex Etruria acciti inimico atque hostili in populum Romanum animo instituerant eam rem contrariis religionibus procurare. Atque illam statuam sualerunt in inferiorem locum perperam traspōni, quem sol oppositum circum vndique aliarum aedium nunquam illustraret, quod cum ita fieri persuasissent, delati ad populum proditique sunt, & cum de perfidia confessi essent, necati sunt, constititque eam statuam perinde, ut verae rationes post comperta monebant, in locum editum subducendam, atque ita in area Vulcani sublimiori loco statuendam. Ex qua re bene, & prospere reipub. cessit. Tunc igitur quod in Etruseos aruspices male consulentes animaduertit, vindictamque fuerat: versus hic senarius scite factus, cantatusque

esse pueris vix tota fertur. Ex Gell. lib. 5. c. 18.

INCERTI LIBRI.

PLVRIMAS prodidit Verrius mortis repentinas. Ex Plin. lib. 12. c. 71.

Roma plurimos elephantos vidit anno quingentesimo secundo, victoria L. Metelli Pontificis in Sicilia de Poenis captos CXLII. fuere transecti ratibus, quas doliorum confertis ordinibus imposuerant. Verrius eos pergnasse in circo, interfectosque iaculis tradit penuria consilij: quonia neque ali placuisse, neque donari regibus. Ex eod. lib. 13. c. 6.

Tenuissimum muraenistergus, contra anguillis crassius, eoque verberari solitos tradit Verrius praetextatos, & ob id multam his dicit non institutam. Ex eodem 9. c. 7.

Populum Romanum fere tantum e frumento trecentis annis vltum Verrius tradidit. Ex eod. lib. 18. c. 7.

Verrius Flaccus auctores ponit, quibus cre

D iij

dat in oppugnationibus ante omnia solitum a Romanis sacerdotibus euocari deum, cuius in tutela id oppidum esset, promittique illi eundem; aut ampliorem locum apud Romanos, cultumve. *Ex eod. lib. 23. c. 2.*

Tunica aurea triumphasse Tarquiniū Priscum Verrius tradit. *Ex eod. lib. 23. c. 3.*

Enumerat auctores Verrius, quibus crede re sit necesse: Iouis ipsius simulacri faciē diebus festis minio illini solitam, triumphantumque corpora. Sic Camillum triumphasse. Hac religione etiam nunc addi in viguēta caenae triumphalis: & a Cenforibus in primis Iouem mirandum locari. *Ex eod. lib. cap. 7.*

Verrius Flaccus ait, cum populus Ro. pestilentia laboraret, essetque responsum id accidere, quod dii despiceretur: anxiam urbem fuisse, quia non intelligeretur oraculum: eue nisseque, vt Circensium die puer de caenaculo pompam superne despiceret, & patri referret, quo ordine secreta factorum in arca pilenti composita vidisset. Qui cum rem gestā senatui nunciasset; placuisse velari loca ea, qua pompa veheretur; atque ita peste sedata puerum, qui antiquitatem sortis absoluerat, togae praetextae vsū minus impetrauisse. *Ex Macrobi. lib. 1.*

M. VERRII FLACCI SATVRNVS.

SATVRNALIORVM dies apud Graecos quoque festi habentur. *Ex Macrobio libro 1. Saturna.*

Dilucide me de constitutione Saturnaliorum scripsisse arbitror. *Ex eod. lib.*

Cur autem Saturnus ipse in compedibus visatur, Verrius Flaccus causam se ignorare dicit. *Ex eod. lib.*

XII. kal. Ian. feriae sunt Diuae Angeroniae, cui Pontifices in sacello Voluptiae sacrum faciunt: quam Verrius Flaccus Angeroniam diei ait, quod angoret, ac animorum sollicitudines propitiata depellat. *Ex eod. lib.*

M. VERRII FLACCI

DE OBSCVRIS CATONIS.

LIB. I.

LIB II.

IN eo libro scriptum inuentum est, receptitium seruam dici nequam, & nulli pretij, qui, cum venum esset datus, redhibitus ob aliquod vitium, receptusque sit. Propterea, inquit, seruus eiusmodi sectari maritum, & flagitare pecuniam iubebatur. vt eo ipso dolor maior, & cōtumelia grauior viro fieret, quod eum seruus nihili petendae pecuniae causa

compellaret. Cum pace autem, cunque venia istorum, si qui sunt, qui Verrij Flacci auctoritate capiuntur, dictum hoc sit. receptitius enim seruus in ea re, quam dicit Cato, aliud omnino est, quam Verrius scripsit. *Ex Gellio libro 17. c. 6.*

M. VERRII FLACCI

DE VERBORVM SIGNIFICATIONE

LIB. I.

LIB. II.

LIB. III.

LIB. IIII.

VERRIUS hoc libro dies, qui sunt postridie kalendas Nonas, Idus, quos vulgus imperite nefastos dicit: propter hanc causam dictos, habitoque atros esse scribit. Vrbe, inquit, a Gallis Senonibus recuperata L. Atilius in senatu verba fecit, Q. Sulpitium TR. MIL. ad Alliam aduersus Gallos pugnaturum, re diuinam dimicandi gratia postridie Idus fecisse: tum exercitum populi Romani occidisse: tum exercitum populi Romani occidisse ne occisum. & post diem tertium eius diei urbem praeter Capitolium captam esse. Compluresque alij senatores recordari sese dixerunt, quotiens belli gerendi gratia res diuina postridie kalendas, Nonas, Idus a magistratu populi Rom. facta esset: & eius belli proximo deinceps praelio reipublicae malam gestam esse. Tum Senatus eam rem ad Pontifices reiecit, vt ipsi, quod videretur, statuerent. Pontifices decreuerunt nullum iis diebus sacrificium recte futurum. *Ex Gell. lib. 5. c. 17.*

Historiam ab annalibus quidam differre eo putant, quod, cum vtrumque sit rerum gestarum narratio, earum tamen proprie rerum sit historia, quibus rebus gerendis interfuerit is, qui narret, eamque esse opinionem quorundam Verrius refert. Ac se quidem dubitare super ea re dicit. Possē autem videri putat non nihil esse rationis in ea opinione, quod historia Graece significat rerum cognitionē praesentium. Sed nos audire soliti sumus, annales omnino id esse, quod historiae sint: historias non omnino esse id, quod annales sint. *Ex Gell. libro 5. c. 18.*

LIB. V.

SALVA res est, dum saltat senex, quare parati Apollinis in scaena dicitent, causam Verrius in libro quinto, quorum prima est plura, reddidit. Quod C. Sulpicio, C. Fulvio Consulibus &c. At in hoc libro refert Sinnij Capitonis verba &c. Quam inconstantiam Verrij nostri non sine rubore retuli. *Ex Festo verbo salua res est.*

LIB. VI.

IN-

INCERTI LIBRI EX FESTO

VEL PAVLO.

BELLITVDINEM sicut magnitudinem Verrius (alias Varus) dixit.

Imperum, industriam, indulgentem perinde composita ait Verrius, atque impunis, & immunis, mihi non satis persuadet.

Mamphula appellatur panis Syriaci genus, quod, ut ait Verrius, in clibano ante, quam percoquatur, decidit in carbones, cineremque. &c.

Mater, Matuta, manes, mane, matrimoniū, materfamiliae, matertera, matricēs, materiae dictae videntur, ut ait Verrius, quia sint bona, &c.

Matronae a magistratibus non summo-uebantur &c. quā ob causam ait Verrius. . . . nec viri earum sedentes cum vxoribus in vehiculo, descendere cogebantur.

Mendicū dici Verrius putat a mente eius, quem sefellerit fortuna: vel quod precetur quemque; ut vitae suae medeatur cibo.

Metaphoram quam Graeci vocant, nos translationem, id est domo mutuatam verbū, quo vitmur, inquit Verrius, &c.

Naucum ait Ateius Philologus poni pro nugis, &c. Quidā nucis iuglandis, quam Verrius iuglandum vocat, medium, velut dissepimentum, &c.

Occare, & occatorem Verrius putat dictū ab occaendo, quod caedat grandis globos terrae. cum Cicero venustissimae dicat ab occaecando fruges satas.

Orcum quem dicimus, ait Verrius ab antiquis dictum vragum &c. sed nihil affert exemplorum &c.

Oscos, quos dicimus, ait Verrius Opsecos antea dictos teste Ennio, cum dicat: De muris res gerit Opsecus. Adicit etiam, quod stuprum inconcessae libidinis obscena dicantur ab eius gentis consuetudine inducta. Quod verum esse non satis adducor &c.

Pedum est quidem baculum incuruū &c. Sed in eo versu, qui est in Iphigenia Ennij, Procede gradum proferre pedum, nitere, cessas? id ipsum iaculum significari cū ait Verrius: mirari satis non possum. &c.

Percunctatio pro interrogatione dicta videtur ex nautico vsu etc. ob quā causam ait Verrius etiam secundam syllabam per O solere scribi. Mihi id falsum videtur. &c.

Piari eos, veluti proprio verbo ait Verrius, qui parum sint animati etc.

Pictor Zeufis risu mortuus, dum ridet effulse pictam a se anū *zeugū*. Cur hoc loco relatum sit a Verrio, cum de significato verborum scribere propositum habuerit, equidem non video, etc.

Pracdia rursus Verrius vocari ait ea reme-

dia, quae data Caecilia etc. ea vocari ait, quod mala prohibeant.

Prærogatiuae ceteriae dicuntur etc. Verrius probabilius iudicat esse, & cum essent designati a praerogatiuis, in sermonem res veniret etc.

Profanum, quod nō est fanum etc. ut Verrius etc. cuius opinionem neque in hoc, neque in alijs cōpluribus refutare minime necesse est. Cum propositum habeam ex tanto librorum eius numero intermortua iam, & sepulta verba, atque ipso saepe cōfidente nullius vsus, atque auctoritatis praeterire: & reliqua quam breuissime redigere in libros admodum paucos. Ea autem, de quibus dissentio, & aperte, & breuiter, ut sciero, scripta in his libris meis inuenientur, inscribuntur: **PRISCORVM VERBORVM CVM EXEMPLIS.**

Quatere suspensum, & vicinum rei alicuius motum significat: non, ut Verrius putat, ferire etc.

Refert cum dicimus, errare nos ait Verrius. esse enim rectū Rei fert etc. sed esse iam vsu possessum.

Repagula sunt, ut Verrius ait, quae patefaciendi gratia ita figuntur, ut ex contrario quae oppangantur, etc.

Repastinari ager is dicitur, ut Verrius existimat, cuius natura mutatur fodiendo etc.

Repudium Verrius ait dictum, quod fit ob rem pudendam, etc.

Rhegium appellare oportere ait Verrius id municipium, quod in freto e regione Siciliae est etc.

Romuliam tribum etc. . . nisse ait Verrius . . . etc.

Ruscum est, ut ait Verrius, amplius paullo herba, & exilius virgultis etc.

Sacram viam quidam appellatam esse existimant etc. nec appellari debere ait Verrius, sed distincte, ut ceteras vias Flaminiam, Appiam, Latinam; ut ne nouam viam quidē, etc.

Salicem Verrius virgulti genus non arboris dicit. & ridicule interpretatur. dictū, quod ea celeritate crescat, ut salire videatur.

Salinum in mensa pro aequali solitum esse poni ait cum patella: quia nihil aliud sit sal, quam aqua.

Sas Verrius putat significare eas, auctore Ennio, etc. cum suas magis videatur significare, etc.

Satis verbum Verrio melius fuit praeterire, ut mihi videtur, quam tam absurdas opiniones suas de eo recitare, quas sciens praeterij, tam Hercules, quā de scabro, quod proximum sequebatur.

Scraptae dicebantur nugatoriae, ac despicendae mulieres, ut ait Verrius, ab ijs, quae scraea iisdem appellabant etc.

Scurrae vocabulum Verrius ineptissime aut ex Graeco tractū ait, quod est σκυραῖος, aut a sequendo, cui magis adfentitur etc.

Senonas Gallos Verrius ait existimare appellari, quia noui venerint etc.

Serilla Verrius appellari putat nauigia I-
ftrica etc. cum *σείριον*, & ficto vocabulo
vltus sit etc.

Serotem quidam putant dictum a prendendo etc. quod totum Verrius *σέρωτος*, introduxit.

Silicernium Verrius existimat etc.

Solea, ut ait Verrius, est nō solum ea, quae solo pedis subijcitur; sed etiam pro materia robusta etc.

Solida sella etc. . . . bant inquit Verrius quod absurde, ut mihi videtur, etc. 20

Solla appellantur sedilia etc. quae, ut ait Verrius, omnia dicta sunt a sollo etc.

Spondere Verrius putat dictū, quod sponte sua, id est voluntate, promittatur. Deinde oblitus inferiore capite sponsum & sponsam ex Graeco dictam ait etc.

Stellionem g Verrius dic . . . etc.
Stipatores ait dictos a stipe etc.

Suburam Verrius alio libro a pago Succufano dictam ait: hoc vero maxime probat eorum auctoritate etc. 30

Superuacaneum u cludit Verrius ab u . . . etc.

Taenias Graecam vocem sic interpretatur Verrius, ut dicat ornamentum esse laneum capitis honorati etc.

Talionis mentionem fieri in duodecim ait Verrius etc. neque id, quid significet, indicat; puto quia notum est, etc.

Taminia, vna siluestris generis videtur Verrio dicta, quae tam mira sit, quā minium. 40

Tarquitias scalas etc. appellatas esse ait vulgo existimari Verrius.

Tartarino cum dixit Ennius, horrendo, & terribili Verrius vult accipi, a Tartaro, qui locus apud inferos.

Tentipellium Artorius putat esse calcamentum etc. Titinium ait Verrius existimare id medicamentum esse etc. cum ille *τετινίω* dixerit.

Tōssillam esse Verrius ait palū dolatū etc.

Tumultū dici ait Verrius, qui ab alijs oritur, quam ab Italicis, & Gallicis hostibus etc.

Turthenos Etruscos appellari solitos ait Verrius, a Turtheno duce Lydorum etc.

Vacerram Verrius, & alij complures vocant dicunt, stīpitem, ad quem equos solebant religare.

Vineae, ut Verrius praecipit, quod vini feraces sint, etc. 60

M. VERRII FLACCI

EPISTVLAE.

NAM crebro in antiquis lectionibus inuenitur, sicut in epistulis probat Verrius Flaccus exemplis, auctoritate, ratione dicens in aduerbijs pro V, O plerumque maiores ponere consuetos, & sic pro Huc Hoc, veteres dicere solebant, sicut pro illuc, illo dicimus. *Ex Seruio lib. 8. Aen.*

M. VERRII FLACCI

CARMINA.

BLANDITVSQ. labor molli curabitur arte. *Ex Prisc. lib. 8.*

INCERTA VERRII

FLACCI.

SAEVITIAQ. eorum abominaretur ab hominibus. *Ex Prisc. lib. 8.*

Festinat a fando dicitur: quoniam isti ignauiiores, qui nihil perficere possunt, plus verborum, quam operae habēt. Sed id nimis coactum, atque absurdum videtur, inquit Gellius. *Ex Gell. lib. 16. cap. 14.*

Caper ostendit de dubijs generibus. Verrium Flaccum posuisse, alecem hanc dicens. *Ex Prisc. lib. 6.*

Alicam sine adspiratione dictam Verrius tradit, & sic multi dixerunt. *Ex Charif. lib. 1.*

Helenius Acron Verrium dicit errare, qui putat hos ambo dici debere. *Ex eodem lib.*

Amoena loca Varro dicta ait, eo quod solum amorem praestent, & ad se amanda alliciant. Verrius Flaccus, quod sine munere sint, nec quidquam his officiat: quasi amunia, hoc est sine fructu, vnde nullus fructus exsoluitur. inde etiam nihil praestantes immunes vocantur. *Ex Isid. lib. 14. cap. 8. etym.*

Non negat Verrius Flaccus kal. Apr. postea cōstitutum, ut matronae Veneri sacrum facerent. *Ex Macrob. lib. 1. Satur.*

Nonnulli etiam ex participijs putauerunt talia figurari. ut Verrius Flaccus, qui ab eo, quod est audens, audenter. *Ex Charif. lib. 11.*

Camara dicuntur, ut Verrius Flaccus adfirmat, non camera per E. Sed Lucretius cameraeque caminis ex cratibus: etiam cameram dici posse ostendit. *Ex eodem lib. 1.*

Incohaui ab inchoo dicendum putat Iulius Modestus: quia sit compositum a caho initiorum, quod Verrius (&) Flaccus in postrema syllaba aspirandum probauerunt. Cohum enim apud veteres mundum significat. *Ex Diome. lib. 1.*

Clunes Verrius Flaccus masculino genere dici probat, quoniam in IS syllaba terminata omnia carētia nominatiuo singulari masculina sunt. ut panis, cinis, crinis, & similia. *Ex Charif. lib. 1.*

Diligente.